

Maa- ja metsätalousministeri Sirkka-Liisa Anttila
Puhe Energian käyttö ja säästö maataloudessa -seminaarissa 28.2.2011

Seminaarin avaus

Arvoisat kuulijat,

Tervetuloa tähän seminaariin, jossa saatte tietoa ja voitte keskustella maatalouden energian käytöstä ja energian säästömahdollisuuksista. Seminaarin järjestävät Maaseudun energia-akatemia ja ENPOS-hankkeet. Energia-akatemian toteuttajia ovat Helsingin yliopisto ja Seinäjoen ja Jyväskylän ammattikorkeakoulut. ENPOS- eli Energy Positive Farm-hankkeessa ovat Helsingin yliopiston lisäksi mukana myös Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus sekä Viron maatalousyliopisto

Energia-akatemia hankkeen tavoitteena on maatalouden energiatietouden ja energian tehokkaan käytön lisääminen sekä tilojen omien uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoaminen. Hankkeessa pyritään myös tuottamaan laitevalmistajien kanssa uusia innovaatioita energian käyttöön ja tuotantoon. Hankkeesta ja siitä, mitä sillä on teille tarjota, kuulette tänään lisää.

Maatalouden energiakäyttöön paneutuminen on mitä ajankohtaisin ja erittäin tarpeellinen hanke. Suomi on sitoutunut energiatehokkuuden parantamiseen eri EU-direktiivien ja sopimusten kautta. Esimerkiksi energiapalveludirektiivi ja EU:n uusiutuvan energian paketti asettavat tavoitteita myös Suomelle. Nämä tavoitteet velvoittavat, että uusiutuvan energian käyttöä lisätään 20 prosentilla ja kasvihuonepäästöjä vähennetään 20 prosentilla vuoden 1990 tasosta vuoteen 2020 mennessä. Energiankäytön tehokkuus ja uusiutuvan energialähteiden käytön lisääminen ovat keinoja maailmanlaajuisen ilmastonmuutoksen torjuntaan.

Suomessa päätettiin viime vuonna energiapolitiikkamme tulevaisuudesta. Ratkaisuun kuului sekä päätökset uusiutuvan energian lisäämisestä että ydinvoimaratkaisu. Tämän kokonaisuuden arvioidaan tulevaisuudessa leikkaavan fossiilisten polttoaineiden, kuten kivihiiilen, käyttöä merkittävästi.

Uusiutuvan energian kokonaispaketti turvaa elinvoimaa suomalaiselle maaseudulle ja metsiin. Se luo paljon työpaikkoja koko Suomeen, joidenkin arvioiden mukaan jopa 20 000. Kuitenkaan yksistään uusiutuvan energian tuotanto ei tulevaisuudessa riitä kattamaan energiantarvetta, jos fossiilisten energiamuotojen käyttö ajetaan rajusti alas: uusiutuvasta energiasta suuri osa on lämpöä tai nestemäistä polttoainetta. Näin ollen tarvittiin päätös myös lisäydinvoimasta.

Osana hallituksen uusiutuvan energian kokonaispakettia, käynnistimme uuden pienpuun energiapuuvalmistelun. Tuki on tarkoitus tulla käyttöön tänä vuonna sen jälkeen, kun EU:n komissio on sen hyväksynyt. Tavoitteena on tukea sekä energiapuun että teollisuuden ainespuun kysyntää ja myös tarjontaa. Tuki kohdistuu nuorten metsien harvennuksista ja ensiharvennuksista tulevalle puulle. Tuen määrä on 10 euroa/m³ energiakäyttöön menevälle jakeelle ja tukea saa enintään 45 kuutiolta hehtaaria kohden. Tällä tavoin pyrimme varmistamaan sekä metsien hyvän hoidon laadukkaan sahanpuun tuottamiseksi että energiapuun kasvavan käytön. Energiapuu on jo nyt, mutta jatkossa vielä tärkeämpi uusi puutavaralaji, joka tuo lisätuloja metsänomistajille ja parantaa ensiharvennusten kannattavuutta ja houkuttelevuutta korjuukohteina.

Arvoisat kuulijat,

Maataloussektori ei kuulu suoraan päästökaupan piiriin. Tästä huolimatta osana ns. ei-päästökauppasektoria maatalous on sitoutunut kasvihuonekaasujen päästöjen vähentämiseen 13 prosentilla vuoteen 2020 mennessä vuoden 2005 tasosta. Maatalouden energiatehokkuuden parantaminen on yksi keino saavuttaa meille asetetut tavoitteet.

Tärkeä työkalu, jolla maatalouden energiatehokkuutta voidaan lisätä, on maatilojen energiaohjelma. Ohjelma käynnistyi viime vuoden tammikuussa. Siihen osallistuminen on maatalousyrittäjille vapaaehtoista. Ohjelmalla ensinnäkin halutaan edistää energiansäästötoimia mautiloilla. Toiseksi sen avulla halutaan lisätä uusiutuvien energiamuotojen käyttöä maatalousyrityksissä. Sekä energiaa säästämällä että uusiutuvan energian osuutta lisäämällä voidaan myös kohentaa maatilojen kannattavuutta. Samalla maatalouden hiilijalanjälki pienenee.

Maatilojen energiaohjelmaan tavoitellaan mukaan tilajoukkoa, jonka yhteenlaskettu energiankulutus on 80 prosenttia suomalaisen maatalouden kokonaiskulutuksesta. Vielä maatilat eivät ole aktivoituneet liittymään energiaohjelmaan: vasta noin 150 tilaa on tässä mukana. Kustannusten ei pitäisi olla liittymisen este, sillä valtio haluaa tukea maatalousyrittäjiä energiankäytön tehostamisessa, ja maksaa ohjelmaan kuuluvan energiasuunnitelman kustannuksista 85 %. Suosittelemme ohjelmaan liittymistä, koska kaikenkokoiset ja -tyyppiset maa- ja puutarhatilat voivat saada hyötyä energian käytön tehostamisesta.

Energiaohjelma on suunniteltu ja sitä toteutetaan yhteistyössä maa- ja puutarha-alan tuottajajärjestöjen sekä neuvontajärjestöjen kanssa. Jo ohjelmaa valmisteltaessa tuli vahvasti esille se, että maatilojen energiankäytöstä tarvitaan lisää niin neuvontaa, koulutusta kuin tutkimustakin. Tutkimustulosten jalkauttaminen käytäntöön on ensiarvoisen tärkeää. Tähän tarpeeseen vastaa osaltaan Energia-akatemia -hanke ja tämä seminaaripäivä.

Yksi maa- ja metsätalousministeriön keinoista tukea uusiutuvan energian käytön lisääntymistä on biokaasulaitosten tuki. Ministeriömme kautta tuetaan pienempiä biokaasulaitoksia, kun taas työ- ja elinkeinoministeriö tukee suuren kokoluokan laitoksia. Maa- ja metsätalousministeriön vuosina 2008 ja 2010 järjestämällä hakukierroksilla myönnettiin tukea yhteensä 23 kohteeseen. Vuoden 2008 haussa tukipäätöksen saaneista 16 biokaasulaitoksesta vasta yksi on käynnistynyt ja kahdessa rakentaminen on aloitettu. Alkuun lähtö on ollut odotettua hitaampaa, koska yritykset ovat jääneet odottamaan päätöstä syöttötariffin suuruudesta. Syöttötariffijärjestelmällä tarkoitetaan sähköntuottajalle ennalta sovittu hinnan takaamista tuotetusta sähköstä. Takuuhintajärjestelmä on yksi valtion ohjauskeinoista, joilla se voi vaikuttaa sähkön tuotantorakenteeseen. Seuraavan hakukierroksen järjestämisestä päätetään erikseen syksyllä, kun nähdään, kuinka paljon momentin varoista on siihen mennessä käytetty.

Maatilakokoluokan biokaasulaitoksille tuki myönnetään eri varoista, ja tätä tukea voi hakea koko ajan maatalouden investointitukihakukierroksilla.

Lopuksi hyvät kuulijat,

Toivon, että saatte tästä seminaaripäivästä irti paitsi uutta tietoa, myös uusia ideoita energiatehokkuuden lisäämiseen. Toivotan antoisaa seminaaripäivää.